

STATENS VEGVESEN
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Saksbehandler, innvalgstelefon
Pernille Bechmann, 33372310

Tillatelse til utfylling – gbnr. 99/6 – Sveivihylen – Vinje kommune

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren gir Statens vegvesen tillatelse, etter forurensningsregelverket, til å fylle ut inntil 20 000 m³ over et areal på 6 750 m² i Sveivihylen, gbnr. 99/6 i Vinje kommune.

Vedtaket er hjemlet i forurensningsloven §§ 11 og 16 og vannressursloven § 11.

Tillatelsen gis på vilkår angitt i eget vedlegg, og er gyldig i to år fra dags dato.

Frister

- Varsle oppstart minimum en uke før arbeidene starter.
- Rapportere om utført arbeid innen seks uker etter at tiltaket er fullført.

Vedtak om gebyr

Statens Vegvesen skal betale et gebyr på kr 35 000 (sats 6) for Statsforvalterens behandling av søknaden om tillatelse. Vedtaket om gebyr er gjort etter forurensningsforskriften § 39-4.

Søknaden

Statens vegvesen søkte 25.06.2020 (oppdatert søknadsskjema 14.07.2021) om tillatelse etter forurensningsregelverket til å fylle ut 20 000 m³ sprengstein i et område på 6 750 m² sjøbunn i Sveivihylen, gbnr. 99/6 i Vinje kommune.

Formålet med å fylle ut er å utbedre en veistrekning på E134 for å øke trafikksikkerheten. Arbeidet skal utføres fra land. Søker opplyser at de vil benytte siltgardin og måle turbiditet under arbeidet.

Sjøbunnen i tiltaksområdet er blitt analysert for miljøgifter ved tre stasjoner. Resultatene viser at sedimentet har konsentrasjoner inntil tilstandsklasse III («moderat») for metaller og forvaltningsmessig tilstandsklasse IV («dårlig») for TBT, jf. klassifiseringssystem for sediment (M-608 | 2016 «Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota»).

Det er i supplement til søknad (e-post datert 16.06.2022) beskrevet at sprenging ble gjennomført ved bruk av patroner med sprengstoff som minsker risikoen for udetonert sprengstoff i sprengsteinen.

Sprengsteinsmassen har ligget på mellomlager i nesten ett år og blitt utsatt for nedbør og utvasking av nitrogen allerede. Statens vegvesen har gjort et enkelt utvaskingsforsøk på massene der ca. 3 000 kg sprengstein ble tilført 360 l vann. Dette ga en økning i konsentrasjon av nitrat-N på 40 µg/l som forventes å representere konsentrasjonsendring umiddelbart rundt utfyllingen.

Uttalelser fra andre instanser

Tiltaket er omfattet av detaljregulering, PlanID: 20210006, vedtatt i kommunestyret i Vinje 21.04.2022. Vedtaket ble påklaget, men Statsforvalteren som klageinstans opprettholdt 16.11.2022 kommunens vedtak.

Forhåndsvarsling og offentlig høring

Søknaden ble forhåndsvarslet til sakens parter og andre berørte, samt annonsert i Vest-Telemark Blad, Varden og Telemarksavisa (TA) og lagt ut til offentlig høring på Statsforvalterens nettsider, jf. §§ 36-6 til 36-8 i forurensningsforskriften. Høringsfristen var 27.08.2021.

Vi mottok en uttalelse, fra Magne Haukelidsæter som bemerker at deler av Sveivihølen tilhører gbnr. 99/9, at utfyllingen vanskeliggjør tilkomst til hytter og beite på denne eiendommen og at båthus i utfyllingsområdet må erstattes. Brukerne av hyttene henter vann fra Sveivihølen og Eivindbuvatnet og Haukelidsæter er bekymret for forurensning av disse som følge av tiltaket.

Videre bemerker Haukelidsæter at utfyllinga sannsynligvis vil påvirke ørretbestanden i Sveivihølen og Eivindbuvatn på grunn av endrede gyteforhold.

Statens vegvesen svarer at utfyllingstiltaket ikke direkte berører gbnr. 99/9 og at forhold rundt tilkomst ikke er del av behandlingen etter forurensningsregelverket og at dette i stor grad er behandlet etter annet lovverk, samt at adkomst over brua vil bli bedre med tryggere avkjøring. Statens vegvesen vil kontakte Haukelidsæter for å avtale en eventuell erstatning for «båthuset» som hverken er registrert i matrikkelen eller hos kartverket.

Statens vegvesen skriver at de vil overvåke under tiltaksgjennomføring og gjennomføre tiltak for å hindre forurensning, samt etablere rutiner for å varsle brukere av drikkevann fra Sveivihølen og Eivindbuvannet ved en eventuell akutt forurensning som følge av anleggsarbeidene.

Når det gjelder påvirkning på fisk viser Statens vegvesen til FAUN notat 010-2021 som beskriver at utfyllingen vil medføre tap av generelle leveområder og områder for næringssøk, særlig i kantsonen langs land. Påvirkningen forventes lokalt i Sveivihølen, men sett sammen med Eivindsbuvatn forventes ikke en vesentlig påvirkning på fiskesamfunnet som helhet. Når siltgardin benyttes forventes ikke påvirkning på inn- eller utløpsbakkene der ørreten gyter.

Lovgrunnlag

Statsforvalteren er delegert myndighet for utfylling i sjø og vassdrag når tiltaket skjer fra land (Miljødirektoratet rundskriv T-3/12, 2012).

Med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16 kan forurensningsmyndigheten gi tillatelse med vilkår til virksomhet som kan medføre forurensning. Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkår, skal det legges vekt på forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre. Kravene i vannforskriften §§ 4 - 6 og naturmangfoldloven kapittel 2 legges til grunn som retningslinjer ved skjønnsutøvelse etter forurensningsloven.

Statsforvalteren er myndighet etter vannressursloven § 11 som sier at langs vassdrag med årssikker vannføring skal det opprettholdes et begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr. Dispensasjon fra kravet i § 11 kan gis i enkeltsaker.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Tillatelsen kan senere endres i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og endringssøknad må foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Statsforvalterens vurdering

Statsforvalteren legger vekt på at utfyllingstiltak skal være forsvarlige med hensyn på forurensningssituasjonen, biologisk mangfold og miljøet ellers. Eventuelle negative konsekvenser for miljøet og naturverdier skal veies opp mot de fordeler tiltaket vil medføre.

Forurensning

Sedimentprøver viser at deler av utfyllingsområdet er forurenset med konsentrasjoner inntil tilstandsklasse IV («dårlig»), jf. klassifiseringssystem for sediment (M-608 | 2016 «Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota»).

Utfylling som berører forurenset sediment gir fare for spredning av forurensete partikler. På bakgrunn av dette setter Statsforvalteren krav om bruk av velfungerende siltgardin, som omsøkt. Tiltakshaver har i tillegg lagt opp til overvåking av turbiditet og har selv foreslått en grense på 7 NTU i en periode på 30 minutter. Grenseverdien er ikke videre begrunnet. Statsforvalteren ser derfor ikke grunn til å fravike standard grenseverdi for turbiditet, som er maksimalt 10 NTU over bakgrunnsnivå i 20 minutter.

Det søkes om å benytte sprengsteinmasser fra nærliggende kolonneoppstillingsplass til utfyllingen. Sprengstein kan inneholde finpartikulært materiale, sprengstoffrester, plast (sprengtråd, fyllingsrør) (jf. vedlagt Faktaark M-1085 | 2018) og annet avfall.

Basert på tiltakets omfang kan mengden rene partikler som spres fra utfyllingsmassen være betydelig. Dette er ivaretatt gjennom krav om velfungerende siltgardin og turbiditetsovervåking.

For sprengsteinsmasser som har ligget ute i nesten ett år har allerede mye av nitrogenet blitt vasket bort. Nitrogen regnes ikke som begrensende faktor for algevekst i ferskvann og det forventes ikke basiske forhold som kan medføre dannelse av ammoniakk fra ammonium. Statsforvalteren vurderer at spredning av nitrogenforbindelser vil være begrenset til en eventuell svært kortvarig og lokal effekt.

For å begrense spredning av plast og annen forsøpling fra sprengingen stiller vi vilkår om valg av metode som begrenser mengden plast og om å etablere og følge opp rutiner for å hindre spredning av og sikre opprydding av forsøpling, som beskrevet i søknaden.

Naturmangfoldloven

Det er ikke registrert viktige naturtyper, verneområder eller gyteområder i eller ved tiltaksområdet (kart.naturbase.no). Vågsli sør (Fossen) er et svært viktig friluftsområde som ligger ca. 150 m fra tiltaksområdet.

Konsulent opplyser at utfyllingsområdet for det meste består av grunne områder med stein, grus, sand og morene. Spesielt de grunneste områdene vurderes å fungere som viktige oppvekstområder for ørret i konkurranse med ørekyt.

Etter Statsforvalterens vurdering oppfylder kunnskapsgrunnlaget de krav som stilles i naturmangfoldloven § 8 for å kunne ta beslutning i saken.

Utfyllingen vil medføre tap av leveområder for fisk. Lokalt i Sveivihylen vil dette kunne påvirke fiskebestanden. Når kantsonen reetableres kan det skape tilsvarende områder som de som fylles over. Når Sveivihylen og Eivindsbuvatn (nedstrøms Sveivihylen) sees i sammenheng forventes ikke vesentlig påvirkning på fiskesamfunnet.

Økt mengde av skarpe og nålformede partikler, som følge av utfylling med sprengsteinsmasser, kan ha lokale negative effekter på fisk, spesielt under sårbare perioder som under gytetiden. Krav om bruk av siltgardin under gjennomføringen, reduseres spredning av både tilførte og oppvirvlede masser som kan ha lokale negative effekter på fisk.

Utfyllingen vil føre til direkte arealbeslag av sjøbunnen, men i et område som ikke innehar viktige naturtyper eller arter som trenger særskilt beskyttelse. Tiltaket forventes, når det gjennomføres i henhold til vilkår i tillatelsen, å medføre en liten økning i den totale belastningen på økosystemet lokalt i Sveivihylen, jf. naturmangfoldloven § 10. Statsforvalteren anser ikke tiltaket til å utgjøre en vesentlig fare for at forvaltningsmålene for naturtypene og artene som lever der ikke oppnås, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Etter Statsforvalterens vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet og virkninger på naturmangfoldet. Førre- varprinsippet får dermed ikke anvendelse, jf. naturmangfoldloven § 9.

Tiltakshaver skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltakene volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakenes og skadens karakter, jf. naturmangfoldloven § 11.

Tiltaket må utføres på mest mulig skånsom måte for å hindre spredning av forurenset sediment og nedslamming av nærliggende miljø. Statsforvalteren stiller krav om velfungerende siltgardin og overvåking av tiltaket med turbiditetsmålinger, jf. naturmangfoldloven § 12. Det skal også tas særlig hensyn til andre forhold som kan virke spredningsreduserende, herunder vurdering av vannføring, strøm og værforhold.

Vannressursloven

Tiltaket berører kantvegetasjonen langs Sveivihylen og omfattes derfor av vannressursloven § 11. Dagens kantsoner er flersjiktet med bjørk, mindre busker og urter. Kantsoner med naturlig vegetasjon minsker erosjonsrisikoen langs vassdrag, forebygger avrenning av næringssalter, og fungerer som viltkorridorer, samt skjul og levested for fugler og dyr. Kantvegetasjon er i tillegg viktig for vannlevende organismer i form av skygge og næring.

Vegetasjonen som fjernes utgjør en relativt stor del av den totale kantsonen til Sveivihylen. Det settes derfor vilkår om at det etableres ny kantsone mot Sveivihylen med stedege masser, som omsøkt.

Under disse forutsetningene er tiltaket etter vår vurdering ikke i strid med gjeldene lowerk og det kan gis dispensasjon fra vannressursloven § 11.

Vannforskriften

Tiltaksområdet ligger i vannforekomsten «Kjela nedstrøms inntaksdam» (Vannforekomst ID 016-3072-R). Vannforekomsten er registrert som middels, kalkfattig og svært klar elv. Vannforekomsten er registrert som en sterkt modifisert vannforekomst (SMVF) som følge av fysisk inngrep ved regulering til vannkraft. Dette medfører hydrologiske endringer som gir endret habitat. Vannforekomsten har godt økologisk potensial og udefinert kjemisk tilstand (vann-nett.no). Bunndyrundersøkelser gjennomført av FAUN i mai 2021 viste også god økologisk tilstand (fagnotat 010-2021).

Tiltaket utgjør et naturinngrep i en sterkt modifisert vannforekomst. Når tiltaket gjennomføres med bruk av siltgardin forventes liten spredning av partikler i resipienten og tilførsel av nitrogen vurderes som begrenset. Tiltaket vil ikke påvirke vannføringen, som er den viktigste påvirkningen i vassdraget. Statsforvalteren ser det ikke som sannsynlig at tiltaket vil forringe tilstanden i vannforekomsten eller påvirke arbeidet for å nå området miljømål i vesentlig grad, jf. vannforskriften § 4.

Andre forhold

Utfyllingen gir mulighet for utbedring av E134 og bedring av trafikksikkerheten i området.

Statsforvalteren forutsetter at tiltaket ved oppstart har de nødvendige tillatelser/vurderinger etter annet relevant lovverk. Det er tiltakshavers ansvar å sikre at det aktuelle området har tilfredsstillende stabilitet slik at tiltaket ikke medfører utgliding av grunn eller sjøbunn.

At utfyllingen vanskeliggjør tilkomst til hytter og beite på gbnr. 99/9 er forhold som håndteres gjennom kommunens behandling etter plan- og bygningsloven. Erstatning av båthus i utfyllingsområdet er av privatrettslig karakter. Disse forholdene er derfor ikke vurdert i vår behandling etter forurensningsregelverket.

Støy i tiltaksområdet er hverken regulert i kommunedelplan Vågsli 2019-2023 eller PLAN ID 20210006 E134 Sveivisingen. Av hensyn til de som bruker hytter i området rundt tiltaksområdet stiller vi støykrav i tråd med anbefalingene for anleggsvirksomhet i «Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2021)»

Konklusjon

Statsforvalteren har vurdert negative konsekvenser for miljøet og naturverdier opp mot de fordeler tiltaket vil medføre, jf. forurensningsloven § 11.

Utfyllingen anses å ha en liten negativ effekt i Sveivihylen ved beslag av arealer som fungerer som leveområde for fisk. Tiltaket gjennomføres for å bedre trafikksikkerheten på E134. Statsforvalteren vurderer de samfunnsmessige fordelene ved tiltaket til å være større enn ulempene tiltaket fører til for naturmiljøet og gir tillatelse til den den omsøkte utfyllingen.

Det er stilt vilkår i form av avbøtende tiltak, overvåking og kontroll, med krav om stans dersom spredningen overskrider gitte grenseverdier, jf. forurensningsloven § 16.

Vedtak om gebyr

Som varslet per brev av 30.05.2022 medfører behandling av søknad om tillatelse et gebyr i henhold til forurensningsforskriften kapittel 39. Vi har ikke mottatt kommentarer til varselet.

Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats.

Faktura med innbetalingsblankett vil bli ettersendt fra Miljødirektoratet. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Klageadgang

Vedtakene om tillatelse og gebyrsats kan påklages av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra underretningen om vedtaket er kommet frem. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

En eventuell klage skal sendes Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. Klageinstansen er Miljødirektoratet.

Det gis ikke oppsettende virkning på en eventuell klage på gebyrsats. Gebyret må derfor betales, og dersom det gis medhold i klagen, vil restbeløpet tilbakebetales.

Med hilsen

Siv Hege Wang Grøvo (e.f.)
fagsjef

Pernille Bechmann
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Vilkår - Tillatelse etter forurensningsloven til utfylling i Sveivihylen for Statens vegvesen
- 2 Faktaark M-1085 | 2018 - Problemer med plast ved utfylling av sprengstein i sjø

Kopi til:

Petter Johan Rasmussen	Etnegata 10	5522	HAUGESUND
Naturvernforbundet i Telemark	Fogtegata 19	3936	PORSGRUNN
Mona Lisbeth Birkeland	Eikjehammervegen 31	5533	Haugesund
Brian Paul Sjøen	Vestre Veaveg 102	4275	Sævelandsvik
Berit Alise Thorsen Bjelland	Fjellmyr 3	5532	HAUGESUND
Morten Lilleskog	Solheimsvegen 111	5567	Skjoldastraumen
Norsk Maritimt Museum	Postboks 720 Skøyen	0214	OSLO
Statens naturoppsyn	e-post		
Sylvi Matre Seglem	Vangsvegen 7	5470	Rosendal
Stein Ove Bjelland	Fjellmyr 3	5532	Haugesund

Nina Holgersen Grevstad	Ytrehaugen 18	5514	HAUGESUND
Torfinn Havn	Bergliveien 25 A	4020	Stavanger
Simon Koch	Plassvegen 3 B	4270	ÅKREHAMN
Forum for Natur og Friluftsliv i Telemark	Postboks 3089	3707	SKIEN
Vinje kommune	Vinjevegen 192	3890	VINJE
Thomas Nyland Jacobsen	Prestanesbakken 9	4262	AVALDSNES
Terje Lindstrøm	Norheimvegen 102	5542	KARMSUND
Naturvernforbundet i Telemark			
Einar Eik Skogland	Vestre Karmøyveg 266	4275	Sævelandsvik
Alf Johan Grevstad	Ytrehaugen 18	5514	HAUGESUND
Tone Janeth S Martinsen	Vestre Karmøyveg 266	4275	Sævelandsvik
Bjørgulv Haukelidsæter	C/O Susanne Hoftun, Fiskekroken 20 F	0139	Oslo
Magne Haukelidsæter	Gloppegata 2	5529	HAUGESUND
Ingvild Kåsa	Haukelivegen 4330	3895	EDLAND
Nils Vågslid	Haukelivegen 4254	3895	EDLAND
Silje Lovise Kaldheim	Prestanesbakken 9	4262	Avaldsnes
Olene Mjølhus Koch	Plassvegen 3 B	4270	ÅKREHAMN
Svein Tore Kåsa	Åmotsdalsvegen 1569	3844	ÅMOTSDAL
Leif Ståle Lidal	Høvringevikvegen 90	5440	Mosterhamn
Norsk Ornitologisk Forening avdeling Telemark	Postboks 1076 Gimsøy	3719	SKIEN
Gunnar W Birkeland	Eikjehammervegen 31	5533	Haugesund
Marit Hovden	Breivevegen 23	4755	Hovden I Setesdal
Åse Solfrid Rasmussen	Etnegata 10	5522	Haugesund
Øystein Røberg	Postboks 10, 5486 Rosendal, Vangsvegen 7	5470	ROSENDAL
Anita Sjøen	Vestre Veaveg 102	4275	SÆVELANDSVIK
Synne Heggen Åsbø	Meieriplassen 7	5590	Etne
Norges Jeger- og Fiskerforbund avdeling Telemark	Bøgata 8	3800	BØ I TELEMARK